

Handleiding kandidaat

Handleiding voor het uitvoeren van de proeve van bekwaamheid in de
beroepspraktijk

Inleiding

Deze handleiding biedt informatie over het uitvoeren van een proeve van bekwaamheid. In een proeve van bekwaamheid laat je in de beroepspraktijk zien dat je kunt handelen als een beginnend beroepsbeoefenaar. Een proeve van bekwaamheid is een examen. Het is daarom belangrijk om te weten hoe een proeve in zijn werk gaat.

Om je op de proeve voor te bereiden heb je de volgende informatie ontvangen.

- De examenafspraken
- De beoordelingsformulieren
- Deze handleiding

De proeve van bekwaamheid wordt uitgevoerd in een leerbedrijf. Welke werkzaamheden je precies gaat uitvoeren, wordt beschreven in de examenafspraken. Op de beoordelingsformulieren zijn per werkproces de gewenste resultaten aangegeven. Verder vind je op de beoordelingsformulieren de prestatie-indicatoren waarop je wordt beoordeeld. Je wordt beoordeeld door de praktijkbeoordelaar van het leerbedrijf en door de PvB-beoordelaar. Het zal vaak voorkomen dat de PvB-beoordelaar dezelfde persoon is als je bpv-docent.

In deze handleiding vind je informatie over wat je moet doen. Verder is in deze handleiding een logboek en een evaluatieformulier opgenomen. Beide documenten heb je nodig tijdens het uitvoeren en afronden van de proeve van bekwaamheid.

Wat moet je doen?

Hierna staat puntsgewijs beschreven wat je moet doen om de proeve van bekwaamheid op een goede manier uit te voeren. Hierbij zijn drie fasen onderscheiden: 1 de voorbereidingsfase, 2 de uitvoeringsfase en 3 de evaluatiefase.

1 De voorbereidingsfase

- Lees deze handleiding door zodat je weet wat er van je verlangd wordt. Je kunt vragen stellen aan je praktijkbeoordelaar of je PvB-beoordelaar als er iets niet duidelijk is.
- Neem de beoordelingsformulieren door zodat je weet waarop je wordt beoordeeld.
- Je krijgt uitleg van je PvB-beoordelaar over de proeve van bekwaamheid die je gaat uitvoeren. Ook krijg je uitleg over het tijdschema waarbinnen je moet werken en klaar moet zijn. Verder krijg je uitleg over de hulpmiddelen die je mag of moet gebruiken. Tot slot krijg je uitleg over de beoordeling.
- Bepaal samen met je praktijkbeoordelaar welke werkprocessen je (wanneer) in de praktijk kunt examineren. Welke werkprocessen je wel/niet kunt examineren is afhankelijk van de werkzaamheden/opdracht die je in het leerbedrijf kunt/gaat uitvoeren. Werkprocessen die je niet in het leerbedrijf kunt examineren zullen als examenproject worden afgenomen in het examencentrum.
 - Tip: houdt bij het bepalen van de uit te voeren opdracht/werkzaamheden ook rekening met de verschillende prestatie-indicatoren waarop je wordt beoordeeld.
- Maak per werkproces een beschrijving van de werkzaamheden die je voor dat werkproces gaat uitvoeren. Beschrijf duidelijk hoe je met deze werkzaamheden de verschillende werkprocessen gaat aantonen.
- Je presenteert de opdracht/werkzaamheden aan de vakdocenten op school, leg hierbij duidelijk uit hoe je met deze werkzaamheden de verschillende werkprocessen gaat aantonen. Je krijgt een Go / No Go + eventuele feedback van de vakdocenten.
- Bij een Go vul je samen met de PvB-beoordelaar het aanvraagformulier in, je verzamelt de verschillende benodigde handtekeningen en verstuurt het formulier via je PvB-beoordelaar naar het examenbureau. De Proeve begint op het vooraf met de praktijkbeoordelaar afgesproken moment.

2 De uitvoeringsfase

- Je voert de werkzaamheden en/of examenopdrachten uit zoals afgesproken. De praktijkbeoordelaar zorgt ervoor dat er (volgens afspraak) voldoende werk voor je is.
- **Je houdt een verslag/logboek bij van de werkzaamheden die je uitvoert. Je beschrijft hierin uitgebreid per werkproces welke werkzaamheden je hebt uitgevoerd en wat het resultaat hiervan is.**
 - **Per werkproces beschrijf je duidelijk en uitgebreid:**
 - welke werkzaamheden je hebt uitgevoerd;
 - stap voor stap hoe je de uitvoering hebt aangepakt;
 - welke problemen je eventueel bent tegengekomen;
 - hoe je hebt gecommuniceerd met je opdrachtgever/betrokkenen;
 - hoeveel tijd je hebt besteed aan het werkproces.
- Van alle resultaten moet je bewijsvoering in de bijlagen van je verslag bijvoegen, dit mag zowel op papier als digitaal. De resultaten die je moet opleveren staan beschreven op de beoordelingsformulieren.
- Zorg voor een duidelijk gestructureerd document met een beschrijving van werkzaamheden en bijbehorende bewijsvoering per werkproces. Maak bijvoorbeeld per werkproces een hoofdstuk. De vakinhoudelijk beoordelaar gebruikt dit verslag later om het samen met jou en de praktijkbeoordelaar te kunnen beoordelen.

- De praktijkbeoordelaar zal je op bepaalde momenten observeren tijdens de uitvoering van je werkzaamheden en (eventueel) registreren hoe je het werk uitvoert.
- Het is belangrijk dat je de werkzaamheden zelfstandig uitvoert. Werk je samen in een project, zorg dan dat heel duidelijk beschreven is welke werkzaamheden door jou en welke door anderen zijn uitgevoerd. Maak hierover duidelijke afspraken met je praktijkbeoordelaar.

3 De afrondingsfase

- Nadat je de werkzaamheden afgerond hebt, laat je het verslag/logboek, de resultaten en de bewijsvoering van je werkzaamheden controleren door de praktijkbeoordelaar.
- Nadat de praktijkbeoordelaar akkoord is met jouw verslaglegging, lever je het verslag in bij de PvB-beoordelaar.
- Vervolgens overleggen de PvB-beoordelaar en de praktijkbeoordelaar op een nader te bepalen moment met elkaar over de beoordeling. Per werkproces kun je de score *goed*, *voldoende* of *onvoldoende* halen. Voor de hele kerntaak kun je een cijfer halen van 6 tot 10. Berekenen van het cijfer gebeurt alleen als alle werkprocessen binnen de kerntaak zijn behaald. Op de beoordelingsformulieren staan alle prestatie-indicatoren waarop wordt gelet.

Op de laatste pagina van deze handleiding vind je het evaluatieformulier. Na afloop van de proeve van bekwaamheid kun je dit invullen en inleveren.

Wanneer kun je starten?

Je spreekt vooraf met je beoordelaars af op welk moment je kunt starten met de Proeve.

Wanneer ben je klaar?

Als de van te voren afgesproken maximale tijd om is, of als je de opdrachten hebt uitgevoerd, lever je de resultaten in bij je beoordelaars. Zorg ervoor dat je naam duidelijk op alle resultaten staat.

Hoe word je beoordeeld?

Tijdens de Proeve word je beoordeeld door ten minste twee beoordelaars. Je wordt per werkproces beoordeeld. Daarvoor beoordelen de beoordelaars jouw werkwijze (gedrag) en je resultaten. Dit gebeurt grotendeels op basis van jouw verslaglegging. Voor het vastleggen van de beoordeling gebruiken de beoordelaars de beoordelingsformulieren die je eerder hebt ontvangen.

Op het beoordelingsformulier staat per werkproces een gewenst resultaat en de prestatie-indicatoren. Het gewenste resultaat beschrijft wat je moet opleveren en de prestatie-indicatoren beschrijven de werkwijze (gedrag). De werkwijze (gedrag) van op het beoordelingsformulier met een **X** gemarkeerde prestatie-indicatoren, moet je laten zien om een voldoende te behalen. Daarmee laat je zien dat je het werkproces op het niveau van een beginnende beroepsbeoefenaar op de juiste wijze kunt uitvoeren. Ook moeten de opgeleverde resultaten voldoen aan het gewenste resultaat uit het beoordelingsformulier. In sommige gevallen zie je in de opdrachten aanvullende eisen waaraan je resultaat moet voldoen.

Om een goed te behalen moet je laten zien dat je naast de met een X gemarkeerde prestatie-indicatoren óók een aantal niet gemarkeerde prestatie-indicatoren beheerst. Het precieze aantal dat je daarvoor moet laten zien, staat onderaan op het beoordelingsformulier. Daarmee laat je zien dat je het werkproces kunt uitvoeren op een niveau van een ervaren beginnend beroepsbeoefenaar.

Onvoldoende, voldoende of goed?

Een werkproces wordt beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed.
De regels hiervoor zijn als volgt.

- **Onvoldoende:** de gewenste resultaten zijn niet behaald en je hebt onvoldoende laten zien dat je alle met een X gemarkeerde prestatie-indicatoren op het beoordelingsformulier beheerst.

- **Voldoende:** de gewenste resultaten zijn behaald en je hebt in voldoende mate laten zien dat je de met een **X** gemarkeerde prestatie-indicatoren op het beoordelingsformulier beheerst.
- **Goed:** je hebt gepresteerd boven de norm van een beginnend beroepsbeoefenaar. Dit heb je laten zien door naast de met een **X** gemarkeerde prestatie-indicatoren ook een aantal niet gemarkeerde prestatie-indicatoren te beheersen. Het aantal benodigde niet gemarkeerde prestatie-indicatoren voor een goed staat onderaan het beoordelingsformulier. Je hebt daarmee laten zien dat:
 - Je werkt erg zelfstandig en in een hoog tempo.
 - Je neemt op het juiste moment initiatieven, stelt juiste prioriteiten bij het uitvoeren van de werkzaamheden en bent waar nodig flexibel.
 - Je hebt in alle opzichten een overtuigende beroepshouding.

Wanneer is de Proeve voldoende?

Om een voldoende te behalen voor de Proeve moeten alle geëxamineerde werkprocessen in de Proeve met minimaal een voldoende zijn beoordeeld.

Wanneer krijg je de uitslag?

De beoordelaars beoordelen jou individueel. Na afloop bepalen zij samen jouw eindbeoordeling. De beoordelaars vullen de beoordelingsformulieren in, je ontvangt de uitslag direct na afloop. Ook je studieloopbaan begeleider ontvangt de uitslag.

Hoe vaak kun je de Proeve herkansen?

Als je een onvoldoende haalt voor één of meer werkprocessen kun je deze nog één maal herkansen. Voor een tweede, derde etc. herkansing moet je samen met je studieloopbaan begeleider toestemming aanvragen bij de examencommissie.

Bij een herkansing worden alleen de eerder met een onvoldoende beoordeelde werkprocessen beoordeeld. Of je de werkzaamheden van de werkprocessen die niet beoordeeld worden wel/niet hoeft uit te voeren hangt af van de situatie, je hoort dit van je beoordelaars.

Bij herkansing van een onvoldoende werkproces kun je proberen een eerder met voldoende beoordeeld werkproces van dezelfde kerntaak te verbeteren naar een goed. Dit moet je vooraf samen met je studieloopbaan begeleider aangeven op het aanvraagformulier.

Wanneer kan je examenproject vroegtijdig worden afgebroken?

Je examenproject kan door een beoordelaar vroegtijdig worden afgebroken als:

- Je zonder reden en tijdige afmelding (veel) te laat of niet afwezig bent.
- Jouw veiligheid en/of die van medekandidaten in gevaar komt. Bijvoorbeeld bij onveilig omgaan met elektriciteit en elektrische componenten.
- Je gedrag vertoont dat normaal gesproken in een bedrijf zou leiden tot ontslag of schorsing.
- Je klanten en/of medekandidaten discrimineert of op andere wijze onjuist behandelt waardoor zij zich bedreigd of gediscrimineerd voelen.
- Je (financiële) schade toebrengt aan het bedrijf als gevolg van jouw werkwijze.

Resultaat bij (zelf) afbreken van de Proeve

Wanneer jij of je beoordelaar de Proeve vroegtijdig afbreken leidt dat altijd tot een onvoldoende beoordeling voor alle werkprocessen die met de Proeve worden geëxamineerd.

Evaluatieformulier

Naam kandidaat:						
Leerbedrijf:						
Opleiding:						
Werkprocessen:						
Praktijkbeoordelaar:						
Eerste beoordelaar:						
1	Ben je vooraf tijdig en volledig geïnformeerd over het examen?	Waardering van 1 (slecht) tot 5 (goed)				
		1	2	3	4	5
	• Over het tijdstip en de tijdsduur van het examen					
	• Over de locatie waar het examen uitgevoerd moest worden					
	• Over de uitleg/instructie die je hebt gekregen voor en tijdens de uitvoering van de werkzaamheden					
	• Over de manier van beoordelen					
2	Waren alle voorwerpen en/of zaken of personen aanwezig die je nodig had tijdens de uitvoering van de werkzaamheden?					
	• Zo nee, wie was afwezig of wat ontbrak?					
3	Was de beschikbare tijd voldoende om de werkzaamheden goed uit te kunnen voeren?					
4	Heb je aanvullende opmerkingen over het examen? Zo ja, welke?					
Kandidaat: <i>(naam en handtekening kandidaat)</i>		Datum:				